

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (peti senat)

z dne 9. novembra 2017*

„Predhodno odločanje – Carinska unija – Uredba (EGS) št. 2913/92 – Carinski zakonik Skupnosti – Neskupnostno blago – Zunanji skupnostni tranzitni postopek – Odstranitev blaga, zavezanega uvoznim dajatvam, izpod carinskega nadzora – Določitev carinske vrednosti – Člen 29(1) – Pogoji uporabe metode transakcijske vrednosti – Člena 30 in 31 – Odločitev za metodo določitve carinske vrednosti – Obveznost carinskih organov, da obrazložijo izbrano metodo“

V zadevi C-46/16,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Augstākā tiesa (vrhovno sodišče, Latvija) z odločbo z dne 21. januarja 2016, ki je na Sodišče prispela 27. januarja 2016, v postopku

Valsts ieņēmumu dienests

proti

„LS Customs Services“ SIA,

SODIŠČE (peti senat),

v sestavi J. L. da Cruz Vilaça, predsednik senata, E. Levits, A. Borg Barthet (poročevalec), sodnika, M. Berger, sodnica, in F. Biltgen, sodnik,

generalna pravobranilka: J. Kokott,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za „LS Customs Services“ SIA D. Plotovs, agent,
- za latvijsko vlado I. Kucina, A. Bogdanova in I. Kalniņš, agenti,
- za Evropsko komisijo A. Sauka in L. Grønfeldt, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 30. marca 2017

izreka naslednjo

* Jezik postopka: latvijščina.

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 29(1) ter členov 30 in 31 Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o carinskem zakoniku Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 2, zvezek 4, str. 307), kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 955/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. aprila 1999 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 2, zvezek 9, str. 221) (v nadaljevanju: Carinski zakonik).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med „LS Customs Services“ SIA (v nadaljevanju: LSCS) in Valsts ieņēmumu dienests (nacionalna davčna uprava, Latvija) glede metode, ki se uporabi za določitev carinske vrednosti blaga, ki je bilo nezakonito odstranjeno izpod carinskega nadzora med tranzitom na carinskem območju Evropske unije.

Pravni okvir

Carinski zakonik

- 3 Člen 6(3) Carinskega zakonika določa:

„Carinski organi morajo odločbe, ki jih sprejmejo pisno in s katerimi zavrnejo zahteve ali pa so za naslovnik neugodne, ustrezno utemeljiti [obrazložiti]. Navedena mora biti pravica do pritožbe, predvidena v členu 243.“

- 4 Člen 14 Carinskega zakonika določa:

„Z namenom izvajanja carinske zakonodaje vse osebe, ki so neposredno ali posredno udeležene v teh postopkih zaradi blagovne menjave, carinskim organom na njihovo zahtevo in do predpisanega roka predložijo vso dokumentacijo in podatke, ne glede na uporabljen nosilec, ter vso potrebno pomoč.“

- 5 Člen 29(1) Carinskega zakonika določa:

„Carinska vrednost uvoženega blaga je njegova transakcijska vrednost, to pomeni cena, ki je bila za blago ob prodaji [ki je bilo prodano] za izvoz na carinsko območje Skupnosti dejansko plačana ali ki jo je treba plačati, po potrebi po uskladitvi, opravljeni v skladu s členoma 32 in 33, če:

- (a) v zvezi s prepustitvijo ali uporabo blaga za kupca ne obstajajo nobene druge omejitve, razen tistih, ki
 - jih nalaga ali zahteva zakon ali organi oblasti v Skupnosti,
 - omejujejo geografsko območje, na katerem se blago lahko proda naprej,ali
 - bistveno ne vplivajo na vrednost blaga;
- (b) prodaja ali cena ni predmet pogojev ali storitev, katerih vrednost se v zvezi z blagom, ki se vrednoti, ne more določiti;
- (c) noben del izkupička od vsake kasnejše ponovne prodaje, prepustitve ali uporabe blaga s strani kupca ne pripada neposredno ali posredno prodajalcu, razen če se lahko v skladu s členom 32 opravi ustrezna uskladitev; in

(d) kupec in prodajalec nista povezana ali, v primeru, da sta povezana, če je transakcija vrednost v skladu z odstavkom 2 sprejemljiva za carinske namene.“

6 Člen 30 Carinskega zakonika določa:

„1. Če carinske vrednosti ni mogoče določiti z uporabo člena 29, je treba po vrstnem redu uporabiti točke (a), (b), (c) in (d) odstavka 2 in sicer v skladu s prvo ustrezno točko, ki omogoča njeno določitev, razen če je treba točki (c) in (d) na zahtevo deklaranta uporabiti v obratnem vrstnem redu; zgolj takrat, ko te carinske vrednosti ni mogoče določiti z uporabo določene točke, je dovoljeno uporabiti točko, ki tej neposredno sledi po vrstnem redu, določenem v tem odstavku.

2. Carinske vrednosti, določene z uporabo tega člena, so naslednje:

- (a) transakcijska vrednost enakega blaga, ki je bilo prodano za izvoz v Skupnost in izvoženo v istem ali približno istem času kot blago, ki ga je treba ovrednotiti;
- (b) transakcijska vrednost podobnega blaga, ki je bilo prodano za izvoz v Skupnost in izvoženo v istem ali približno istem času kot blago, ki ga je treba ovrednotiti;
- (c) vrednost na podlagi cene na enoto, po kateri se uvoženo blago ali uvoženo enako ali podobno blago v največji skupni količini proda v Skupnosti osebam, ki niso povezane s prodajalci;
- (d) izračunana vrednost, ki je enaka vsoti:
 - stroškov ali vrednosti materiala in izdelave ali drugih operacij, uporabljenih pri proizvodnji uvoženega blaga;
 - zneska dobička in splošnih stroškov, ki ustreza znesku, ki ga proizvajalci države izvoza ob izvozu v Skupnost običajno določijo pri prodaji blaga enake vrste ali narave kot je blago, ki ga je treba ovrednotiti,
 - stroškov ali vrednosti postavk iz člena 32(1)(e).

[...]“

7 Člen 31 Carinskega zakonika določa:

„1. Če carinske vrednosti uvoženega blaga ni mogoče določiti z uporabo členov 29 in 30, se ta na podlagi razpoložljivih podatkov v Skupnosti določi z ustreznimi metodami, ki so skladne z načeli in splošnimi določbami:

- sporazuma o izvajanju člena VII Splošnega sporazuma o tarifah in trgovini [iz] leta 1994,
- člena VII Splošnega sporazuma o tarifah in trgovini [iz] leta 1994

in

- z določbami tega poglavja.

2. Carinska vrednost, določena z uporabo odstavka 1, ne temelji na:

- (a) prodajni ceni, ki jo ima blago, izdelano v Skupnosti, v Skupnosti;
- (b) sistemu, po katerem se za carinske namene upošteva višja od dveh možnih vrednosti;

- (c) ceni blaga na notranjem trgu države izvoza;
- (d) drugih proizvodnih stroškov, kot so izračunane vrednosti, ki so bile določene za enako ali podobno blago v skladu s členom 30(2)(d);
- (e) cenah za izvoz v državo, ki ne sestavlja carinskega območja Skupnosti;
- (f) najnižjih carinskih vrednosti;
ali
- (g) poljubnih ali fiktivnih vrednostih.“

8 Člen 91(1) Carinskega zakonika določa:

„Zunanji tranzitni postopek omogoča gibanje, od enega do drugega kraja na carinskem območju Skupnosti:

- (a) neskupnostnega blaga, ne da bi bilo to blago zavezano plačilu uvoznih ali drugih dajatev ali ukrepom trgovinske politike;

[...]“

9 Člen 96 Carinskega zakonika določa:

„1. Glavni zavezanec je imetnik postopka v okviru zunanjega skupnostnega tranzitnega postopka. Odgovoren je za:

- (a) predložitev nedotaknjene blaga namembnemu carinskemu uradu v predpisanem roku, pri čemer je dolžan spoštovati ukrepe, ki so jih carinski organi sprejeli za zagotovitev prepoznavanja;
- (b) spoštovanje določb skupnostnega tranzitnega postopka.

2. Ne glede na obveznosti glavnega zavezanca iz odstavka 1, je tudi prevoznik ali prejemnik, ki blago sprejme in ve, da je v skupnostnem tranzitu, odgovoren za predložitev nedotaknjene blaga namembnemu carinskemu uradu v predpisanem roku, pri čemer je dolžan spoštovati ukrepe, ki so jih carinski organi sprejeli za zagotovitev prepoznavanja.“

10 Člen 192(1) Carinskega zakonika določa:

„Če carinska zakonodaja predvideva obvezno predložitev zavarovanja v skladu s posebnimi predpisi, opredeljenimi za tranzit v skladu s postopkom odbora, carinski organi točno določijo znesek tega zavarovanja v višini, ki ustreza:

- natančnemu znesku zadevnega carinskega dolga ali carinskih dolgov, če se lahko ta znesek z gotovostjo določi v trenutku, v katerem se zahteva zavarovanje, ali
- najvišjemu s strani carinskih organov ocenjenemu znesku carinskega dolga ali dolgov, ki je/so nastal/i ali bi lahko nastal/i v drugih primerih.

[...]“

11 Člen 203(1) in (3) Carinskega zakonika določa:

„1. Carinski dolg pri uvozu nastane:

- z nezakonito odstranitvijo blaga, zavezanega uvoznim dajatvam, izpod carinskega nadzora.

[...]

3. Dolžniki so:

- oseba, ki je odstranila blago izpod carinskega nadzora,
- osebe, ki so bile udeležene pri odstranitvi in so vedele ali bi morale vedeti, da gre za odstranitev blaga izpod carinskega nadzora,
- osebe, ki so zadevno blago pridobile ali posedovale in so v trenutku pridobitve ali prejema tega blaga vedele ali bi morale vedeti, da gre za blago, ki je bilo odstranjeno izpod carinskega nadzora,

kakor tudi

- po potrebi oseba, ki mora izpolniti obveznosti, izhajajoče iz zadrževanja blaga v začasni hrambi ali uporabe carinskega postopka, v katerega je bilo dano to blago.“

12 Člen 221(1) Carinskega zakonika določa:

„Znesek dajatev se mora dolžniku takoj po vknjižbi v skladu z ustreznimi postopki sporočiti.“

Izvedbena uredba

13 Člen 147(1) Uredbe Komisije (EGS) št. 2454/93 z dne 2. julija 1993 o določbah za izvajanje Uredbe št. 2913/92 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 2, zvezek 6, str. 3), kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 1762/95 z dne 19. julija 1995 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 2, zvezek 5, str. 422) (v nadaljevanju: Izvedbena uredba), določa:

„Za izvajanje člena 29 [Carinskega] zakonika se dejstvo, da je blago, ki je predmet prodaje in prijavljeno za sprostitev v prosti promet, šteje za zadosten podatek, da je bilo prodano za izvoz na carinsko območje Skupnosti. Pri zaporednih prodajah pred ovrednotenjem je tak pokazatelj samo zadnja prodaja, ki je pripeljala do vnosa blaga na carinsko območje Skupnosti, ali prodaja na carinskem območju Skupnosti pred sprostitvijo blaga v prosti promet.

Kadar se prijavi cena, ki se nanaša na prodajo, opravljeno pred zadnjo prodajo, na osnovi katere je bilo blago vneseno na carinsko območje Skupnosti, je treba carinskim organom Skupnosti zadovoljivo dokazati, da se je ta prodaja blaga opravila zaradi izvoza na zadevno carinsko območje.

[...]“

14 Člen 150 Izvedbene uredbe določa:

„1. Pri uporabi člena 30(2)(a) [Carinskega] zakonika (transakcijska vrednost enakega blaga) se carinska vrednost določi s sklicevanjem na transakcijsko vrednost enakega blaga iz kupoprodajnega posla na enaki komercialni ravni in za približno enako količino blaga, kolikršna je količina blaga, ki se vrednoti. Če takšnega kupoprodajnega posla ni, se upošteva transakcijska vrednost enakega blaga, ki je bilo prodano na drugi komercialni ravni in/ali v drugačnih količinah, usklajena zaradi upoštevanja razlik, ki

bi jih lahko povzročila komercialna raven in/ali količina, pod pogojem, da se lahko te uskladitve, zaradi katerih se lahko vrednost zviša ali zniža, opravijo na podlagi predloženih dokazov, iz katerih izhaja, da so pravilne in natančne.

[...]

4. Pri uporabi tega člena se upošteva transakcijska vrednost blaga, ki ga je izdelala druga oseba, samo če se v skladu z odstavkom 1 ne more ugotoviti nobena transakcijska vrednost za enako blago, ki ga je izdelala ista oseba kakor vrednoteno blago.

[...]“

15 Člen 151 Izvedbene uredbe določa:

„1. Pri uporabi člena 30(2)(b) [Carinskega] zakonika (transakcijska vrednost podobnega blaga) se carinska vrednost določi s sklicevanjem na transakcijsko vrednost podobnega blaga iz kupoprodajnega posla na enaki komercialni ravni in za skoraj enako količino blaga, kakršna je količina blaga, ki se vrednoti. Če takšnega kupoprodajnega posla ni, se upošteva transakcijska vrednost podobnega blaga, ki je bilo prodano na drugi komercialni ravni in/ali tudi v drugačnih količinah, usklajena zaradi upoštevanja razlik, ki bi jih lahko povzročila komercialna raven in/ali količina, pod pogojem, da se lahko te uskladitve, zaradi katerih se lahko vrednost zviša ali zniža, opravijo na podlagi predloženih dokazov, iz katerih izhaja, da so pravilne in natančne.

[...]

3. Če se pri uporabi tega člena ugotovi [dve ali] več transakcijskih vrednosti podobnega blaga, se za določitev carinske vrednosti uvoženega blaga uporabi najnižja transakcijska vrednost.

[...]

5. Za uporabo tega člena se za ‚transakcijsko vrednost uvoženega podobnega blaga‘ šteje carinska vrednost, ki je bila predhodno ugotovljena v skladu s členom 29 [Carinskega] zakonika in usklajena v skladu z odstavkom 1 in odstavkom 2 tega člena.“

16 Člen 153(1) Izvedbene uredbe določa:

„Pri izvajanju člena 30(2)(d) [Carinskega] zakonika (izračunana vrednost) carinski organi od osebe, ki ne biva v Skupnosti, ne morejo zahtevati ali jo obvezati, da bo zaradi preverjanja predložila račune ali druge dokumente za določitev te vrednosti. Vendar pa lahko podatke, ki jih sporoči proizvajalec blaga zaradi določitve carinske vrednosti na podlagi tega člena, carinski organi države članice s soglasjem proizvajalca preverijo v državi nečlanici, če ti organi vnaprej obvestijo pristojne organe te države in ti soglašajo s preverjanjem.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

17 Družba LSCS je 2. junija 2011 kot glavna zavezanka pri latvijskem carinskem uradu v Latviji predložila carinsko tranzitno deklaracijo za prevoz blaga s poreklom iz Kitajske in sicer prek ozemlja Unije v Rusijo.

18 Nacionalna davčna uprava je zaradi neobstoja dokazov, da je tranzitni postopek končan, s prvotno odločbo z dne 12. septembra 2011 in končno odločbo z dne 8. novembra 2011 (v nadaljevanju: sporna odločba) družbi LSCS za zadevno blago naložila plačilo carinskih in protidampninskih dajatev ter davka na dodano vrednost.

- 19 Navedena uprava je za izračun carinske vrednosti tega blaga uporabila metodo ocene, določeno v členu 31 Carinskega zakonika, pri čemer se je oprla na podatke, ki so na voljo v Uniji.
- 20 Nacionalna davčna uprava je dejansko menila, da je bilo navedeno blago prodano za izvoz v Rusijo in da se zato člen 29 Carinskega zakonika ne uporablja. Poleg tega je menila, da nima na voljo podatkov, na podlagi katerih bi lahko uporabila metode ocene, določene v členu 30(2), od (a) do (d), Carinskega zakonika.
- 21 Družba LSCS je pri administratīvā rajona tiesa (okrožno upravno sodišče, Latvija) vložila tožbo za razveljavitev sporne odločbe, ki je 23. avgusta 2012 razsodilo, da ta odločba ni bila pravno zadostno obrazložena.
- 22 Administratīvā apgabaltiesa (regionalno upravno sodišče, Latvija), pri katerem je bila zoper to sodbo vložena pritožba, je to sodbo potrdilo s sodbo z dne 10. junija 2014. Zlasti je štelo, da prvotna odločba z dne 12. septembra 2011 in sporna odločba nista vsebovali podatkov, na podlagi katerih je bila izračunana carinska vrednost, ter da nista vključevali razloga, iz katerega ni bilo mogoče pridobiti podatkov, na podlagi katerih bi bilo mogoče uporabiti katero od drugih metod in ne metode iz člena 31 Carinskega zakonika, s čimer pa naj bi bilo družbi LSCS onemogočeno, da svoje pravice učinkovito uveljavlja v upravnem in sodnem postopku, ki ju je sprožila.
- 23 Nacionalna davčna uprava je pri Augstākā tiesa (vrhovno sodišče, Latvija) zoper to sodbo vložila kasacijsko pritožbo, navedeno sodišče pa je menilo, da je rešitev spora o glavni stvari odvisna od razlage prava Unije.
- 24 V teh okoliščinah je Augstākā tiesa (vrhovno sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:
- „1. Ali je treba člen 29(1) [Carinskega zakonika] razlagati tako, da se metoda, ki je določena v tem členu, uporabi tudi, če sta uvoz blaga in njegova sprostitev v prosti promet na carinskem območju Skupnosti posledica tega, da je bilo blago, zavezano uvoznim dajatvam, med tranzitnim postopkom nezakonito odstranjeno izpod carinskega nadzora, pri čemer gre za blago, ki ni bilo prodano za izvoz na carinsko območje Skupnosti, temveč za izvoz zunaj Skupnosti?
2. Ali je treba izraz ‚po vrstnem redu‘ iz člena 30(1) [Carinskega zakonika] v povezavi z načelom dobrega upravljanja iz člena 41 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah in zlasti načelom obrazložitve upravnih aktov razlagati tako, da je carinski organ, zato da bi se ugotovilo, da se uporabi metoda iz člena 31 [Carinskega zakonika], zavezan, da v svoji odločbi navede, zakaj v konkretnih okoliščinah ni mogoče uporabiti metod določitve carinske vrednosti blaga, vsebovanih v njegovih členih 29 ali 30?
3. Ali je za to, da se metoda iz člena 30(2)(a) Carinskega zakonika ne uporabi, carinski organ dolžan zahtevati za potrebne podatke od proizvajalca, ali pa zadošča, da carinski organ navede, da ne razpolaga s takimi podatki?
4. Ali je carinski organ zavezan obrazložiti neuporabo metod, določenih v členu 30(2)(c) in (d) Carinskega zakonika, če določi ceno podobnega blaga na podlagi člena 151(3) [Izvedbene uredbe]?
5. Ali mora odločba carinskega organa vsebovati izčrpno obrazložitev, kateri podatki so na razpolago v Skupnosti v smislu člena 31 Carinskega zakonika, ali pa jo lahko poda pozneje, pri sodišču, ko predloži natančnejše dokaze?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- 25 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 29 Carinskega zakonika razlagati tako, da se metoda določitve carinske vrednosti, določena v tej določbi, uporablja glede blaga, prodanega za izvoz v tretjo državo, ki je bilo odstranjeno izpod carinskega nadzora, medtem ko je bilo to blago zajeto z zunanjim tranzitnim postopkom.
- 26 V skladu s tem členom je „carinska vrednost uvoženega blaga [...] njegova transakcijska vrednost, to pomeni cena, ki je bila za blago ob prodaji [, ki je bilo prodano] za izvoz na carinsko območje Skupnosti dejansko plačana ali ki jo je treba plačati“.
- 27 Iz besedila te določbe, zlasti pa izraza „[ki je bilo prodano] za izvoz na carinsko območje Skupnosti“ je razvidno, da mora transakcijska vrednost ustrezati ceni izvoza v Unijo. Ugotoviti je tako treba, da bo ob prodaji blago s poreklom iz tretjih držav napoteno na carinsko območje Unije (glej v tem smislu sodbi z dne 6. junija 1990, Unifert, C-11/89, EU:C:1990:237, točka 11, in z dne 28. februarja 2008, Carboni e derivati, C-263/06, EU:C:2008:128, točka 28).
- 28 To razlago potrjuje člen 147(1), drugi pododstavek, Izvedbene uredbe, ki se nanaša na zaporedne prodaje in iz katerega je razvidno, da je mogoče za carinsko vrednotenje iz člena 29 Carinskega zakonika uporabiti zgolj ceno blaga, ki je namenjeno na ozemlje Unije.
- 29 Poleg tega bi bilo v nasprotju s ciljem ureditve Unije o carinskem vrednotenju, če bi se prodajna cena za izvoz v tretjo državo priznala kot transakcijska vrednost v smislu člena 29 Carinskega zakonika.
- 30 Carinska vrednost mora namreč odražati resnično ekonomsko vrednost uvoženega blaga (glej v tem smislu sodbo z dne 12. decembra 2013, Christodoulou in drugi, C-116/12, EU:C:2013:825, točka 40 in navedena sodna praksa).
- 31 Kot je v točki 46 sklepnih predlogov navedla generalna pravobranilka, pa cena blaga v določeni carinski coni ustreza tržnemu položaju v tej coni. Zato cena za izvoz blaga v tretjo državo ne ustreza nujno ceni, ki bi bila ugotovljena za izvoz istega blaga na carinsko območje Unije.
- 32 Ravno iz tega razloga člen 31(2)(c) in (e) Carinskega zakonika določa, da carinska vrednost, določena z uporabo člena 31 tega zakonika, ne more temeljiti na ceni blaga na notranjem trgu države izvoza niti na ceni za izvoz v državo, ki ne sestavlja carinskega območja Unije.
- 33 V teh okoliščinah cena, ki ustreza prodaji blaga za tretjo državo, kadar je to blago odstranjeno izpod carinskega nadzora pri tranzitu na carinskem območju Unije, ne bi odražala resnične ekonomske vrednosti blaga.
- 34 Dodati je treba, da se glavni zavezanec v okoliščinah, kakršne so v sporu v glavni stvari, ne more sklicevati na varstvo legitimnega pričakovanja s trditvijo, da je lahko legitimno pričakoval, da bo znesek carinskega dolga ustrezal znesku zavarovanja, ki je bilo predloženo ob tem, ko je bilo blago dano v zunanji tranzitni postopek.
- 35 V zvezi s tem je treba namreč opozoriti, da ima zgolj gospodarski subjekt, pri katerem nacionalni organ zaradi natančnih, brezpogojnih in skladnih zagotovil, ki so jih temu subjektu dali pooblaščeni in zanesljivi viri, vzbudi utemeljena pričakovanja, pravico, da se sklicuje na varstvo legitimnih pričakovanj (glej v tem smislu sodbi z dne 10. decembra 2015, Veloserviss, C-427/14, EU:C:2015:803, točka 39, in z dne 14. junija 2016, Marchiani/Parlament, C-566/14 P, EU:C:2016:437, točka 77).

- 36 Kot je v točkah od 60 do 64 sklepnih predlogov navedla generalna pravobranilka, priznanja višine zavarovanja s strani carinskih organov ni mogoče enačiti s takimi zagotovili, saj tako priznanje nikakor ne more vplivati na znesek bodočega carinskega dolga.
- 37 Ob upoštevanju zgoraj navedenih preudarkov je treba na prvo postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 29(1) Carinskega zakonika razlagati tako, da se metoda določitve carinske vrednosti, določena v tej določbi, ne uporablja glede blaga, ki ni bilo prodano za izvoz v Unijo.

Drugo in peto vprašanje

- 38 Predložitveno sodišče z drugim in petim vprašanjem, na kateri je treba odgovoriti skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 31 Carinskega zakonika razlagati tako, da morajo carinski organi, preden se lahko odločijo za uporabo metode, določene v členu 31 tega zakonika, v svoji odločbi, v kateri določijo znesek dolgovanih uvoznih dajatev, navesti razloge, iz katerih so izločili metode določitve carinske vrednosti, določene v členih 29 in 30 navedenega zakonika, in podatke, ki so na voljo v Uniji in na podlagi katerih so izračunali carinsko vrednost zadevnega blaga.
- 39 Uvodoma je treba poudariti, da pravica do dobrega upravljanja, ker odraža splošno načelo prava Unije, vključuje zahteve, ki jih morajo države članice spoštovati pri izvajanju prava Unije (glej po analogiji sodbo z dne 8. maja 2014, N., C-604/12, EU:C:2014:302, točki 49 in 50).
- 40 Med temi zahtevami je obveznost obrazložitve odločb, ki jih sprejmejo nacionalni organi, še posebej pomembna, saj lahko zaradi te obveznosti naslovnik teh odločb brani svoje pravice v najboljših možnih okoliščinah in se lahko ob popolnem poznavanju upoštevnihi okoliščin odloči, ali je zoper te odločbe smiselno vložiti pravno sredstvo. Potrebna je tudi za to, da se sodiščem omogoči opravljanje nadzora nad zakonitostjo navedenih odločb (glej v tem smislu sodbo z dne 15. oktobra 1987, Heylens in drugi, 222/86, EU:C:1987:442, točka 15).
- 41 Natančneje glede odločb, ki jih sprejmejo carinski organi, je v členu 6(3) Carinskega zakonika opozorjeno, da imajo ti obveznost obrazložitve, kadar sprejmejo pisne odločbe z neugodnimi posledicami za osebe, na katere so naslovljene.
- 42 Poleg tega mora biti v skladu s členom 221(1) Carinskega zakonika s sporočilom o znesku dajatev dolžniku zagotovljena ustrezna obveščенost in mu mora biti z njim omogočeno, da si ob popolnem poznavanju upoštevnihi okoliščin zagotovi obrambo svojih pravic (glej v tem smislu sodbo z dne 23. februarja 2006, Molenbergatie, C-201/04, EU:C:2006:136, točka 54).
- 43 Nazadnje je treba poudariti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso med metodami določitve carinske vrednosti, določenimi v členih od 29 do 31 Carinskega zakonika, obstaja vez subsidiarnosti. Le takrat, kadar carinske vrednosti ni mogoče določiti z uporabo neke metode, se je namreč treba sklicevati na metodo, ki tej metodi neposredno sledi po vrstnem redu, določenem v teh določbah (glej v tem smislu sodbo z dne 12. decembra 2013, Christodoulou in drugi, C-116/12, EU:C:2013:825, točka 43).
- 44 V teh okoliščinah mora obveznost obrazložitve, ki jo imajo v okviru izvajanja navedenih določb carinski organi, prvič, omogočiti jasno in nedvoumno analizo razlogov, iz katerih so ti izločili eno ali več metod določitve carinske vrednosti.
- 45 Drugič, ta obveznost pomeni, da so navedeni organi zavezani v odločbi, s katero je določen znesek dolgovanih carin, navesti podatke, na podlagi katerih je bila carinska vrednost blaga izračunana, da se naslovniku odločbe omogoči obramba njegovih pravic v najboljših možnih okoliščinah in odločitev ob popolnem poznavanju upoštevnihi okoliščin o tem, ali je zoper to odločbo smiselno vložiti pravno sredstvo, ter da se sodiščem omogoči izvrševanje nadzora nad zakonitostjo navedene odločbe.

- 46 Dodati je treba, kot je to v točki 85 sklepnih predlogov storila generalna pravobranilka, da morajo države članice v okviru izvajanja svoje postopkovne avtonomije urediti posledice kršitve carinskih organov glede njihove obveznosti obrazložitve in določiti, ali in v kolikšnem obsegu je mogoče tako kršitev odpraviti med sodnim postopkom, ob upoštevanju načel enakovrednosti in učinkovitosti (glej v tem smislu sodbo z dne 3. julija 2008, Komisija/Irska, C-215/06, EU:C:2008:380, točka 57).
- 47 Ob upoštevanju zgoraj navedenih preudarkov je treba na drugo in peto postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 31 Carinskega zakonika v povezavi z njegovim členom 6(3) razlagati tako, da morajo carinski organi, preden se lahko odločijo za uporabo metode, določene v členu 31 tega zakonika, v svoji odločbi, v kateri določijo znesek dolgovanih uvoznih dajatev, navesti razloge, iz katerih so izločili metode določitve carinske vrednosti, določene v členih 29 in 30 navedenega zakonika, in podatke, na podlagi katerih je bila izračunana carinska vrednost blaga, da se zadevni osebi omogoči presoja utemeljenosti te odločbe in odločitev ob popolnem poznavanju upoštevanih okoliščin, ali je zoper to odločbo smiselno vložiti pravno sredstvo. Države članice morajo v okviru izvajanja svoje postopkovne avtonomije urediti posledice kršitve carinskih organov glede njihove obveznosti obrazložitve in določiti, ali in v kolikšnem obsegu je mogoče tako kršitev odpraviti med sodnim postopkom, ob upoštevanju načel enakovrednosti in učinkovitosti.

Tretje vprašanje

- 48 Predložitveno sodišče s tretjim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 30(2)(a) Carinskega zakonika razlagati tako, da je pristojni organ, preden lahko izloči uporabo metode določitve carinske vrednosti, določene v tej določbi, dolžan od proizvajalca zahtevati, naj mu predloži podatke, potrebne za uporabo te metode, oziroma ali zadošča, da ta organ navede, da ne razpolaga s temi podatki.
- 49 Na podlagi člena 30(2)(a) Carinskega zakonika se carinska vrednost določi na podlagi transakcijske vrednosti enakega blaga, ki je bilo prodano za izvoz v Unijo in izvoženo v enakem ali približno enakem času kot blago, ki ga je treba ovrednotiti. V členu 150(4) Izvedbene uredbe je v zvezi s tem natančneje določeno, da se upošteva transakcijska vrednost blaga, ki ga je izdelala druga oseba, samo če se ne more ugotoviti nobena transakcijska vrednost za enako blago, ki ga je izdelala ista oseba kakor vrednoteno blago.
- 50 Za uporabo metode, opredeljene v členu 30(2)(a) Carinskega zakonika, je zato treba, prvič, poznati bolj kot ne tekočo transakcijsko vrednost enakega blaga, ki ga je izdelala ista oseba in ki je bilo prodano za izvoz v Unijo.
- 51 V zvezi s tem je treba spomniti, da je v skladu s tem, kar določa člen 30(1) Carinskega zakonika, zgolj takrat, kadar carinske vrednosti ni mogoče določiti z uporabo člena 30(2)(a) tega zakonika, mogoče uporabiti člen 30(2)(b) navedenega zakonika.
- 52 Ob upoštevanju te vezi subsidiarnosti, ki obstaja med različnimi metodami določitve carinske vrednosti, določenimi v členu 30(2) Carinskega zakonika, morajo carinski organi, preden se lahko odločijo, da se posamezna metoda ne uporabi, izkazati skrbno ravnanje pri izvajanju posameznih zaporednih metod, določenih v tej določbi.
- 53 Navedeni organi lahko za to v skladu s členom 14 Carinskega zakonika od vseh oseb, ki so neposredno ali posredno udeležene v zadevnih postopkih, zahtevajo, naj mu sporočijo podatke.
- 54 Vendar ni niti s Carinskim zakonikom niti z Izvedbeno uredbo carinskim organom naložena obveznost, naj se obrnejo na proizvajalca zadevnega blaga, da bi pridobili podatke, potrebne za uporabo metode, ki temelji na transakcijski vrednosti enakega blaga in je določena v členu 30(2)(a) tega zakonika.

- 55 Zato morajo navedeni organi glede na okoliščine vsakega posameznega primera in ob upoštevanju dolžnosti skrbnega ravnanja, ki je navedena v točki 52 te sodbe, presoditi, ali je smiselno obrniti se neposredno na proizvajalca zadevnega blaga, da bi pridobili podatke, potrebne za uporabo metode določitve carinske vrednosti iz člena 30(2)(a) Carinskega zakonika.
- 56 Vendar so carinski organi ob upoštevanju te dolžnosti skrbnega ravnanja, ki jim je naložena pri izvajanju te določbe, zavezani preveriti vse podatkovne vire in zbirke podatkov, ki jih imajo na voljo. Poleg tega je ustrezno, da se zadevni osebi omogoči, da jim sporoči vse podatke, ki bi jih lahko imela in ki bi lahko bili v pomoč pri določitvi carinske vrednosti blaga ob uporabi te določbe.
- 57 Ob upoštevanju zgoraj navedenih preudarkov je treba na tretje vprašanje odgovoriti, da je treba člen 30(2)(a) Carinskega zakonika razlagati tako, da pristojni organ, preden lahko izloči uporabo metode določitve carinske vrednosti, določene v tej določbi, ni dolžan od proizvajalca zahtevati, naj mu predloži podatke, potrebne za uporabo te metode. Vendar je ta organ zavezan preveriti vse podatkovne vire in zbirke podatkov, ki jih ima na voljo. Zadevnim gospodarskim subjektom mora tudi omogočiti, da mu sporočijo vse podatke, ki bi lahko bili v pomoč pri določitvi carinske vrednosti blaga ob uporabi te določbe.

Četrto vprašanje

- 58 Predložitveno sodišče s četrnim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 30(2) Carinskega zakonika razlagati tako, da so carinski organi zavezani obrazložiti neuporabo metod, določenih v točkah (c) in (d) tega člena, če določijo carinsko vrednost blaga glede na transakcijsko vrednost podobnega blaga v skladu s členom 151(3) Izvedbene uredbe.
- 59 V zvezi s tem je treba navesti, da je odstavek 3 člena 151 Izvedbene uredbe, kot je razvidno iz besedila njegovega odstavka 1, določba za uporabo člena 30(2)(b) Carinskega zakonika.
- 60 Ob upoštevanju odnosa subsidiarnosti, ki obstaja med različnimi metodami določitve carinske vrednosti, določenimi v členih od 29 do 31 navedenega zakonika, in na katerega je bilo opozorjeno v točki 43 te sodbe, carinskim organom ni treba obrazložiti neuporabe metod, ki so navedene po tisti metodi, za katero so se odločili.
- 61 Če torej lahko carinski organ države članice določi carinsko vrednost zadevnega blaga ob uporabi člena 30(2)(b) Carinskega zakonika, ni zavezan upoštevati metod, določenih v členu 30(2)(c) in (d) tega zakonika.
- 62 Ob upoštevanju zgoraj navedenih preudarkov je treba na četrto postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 30(2) Carinskega zakonika razlagati tako, da carinski organi niso zavezani obrazložiti neuporabe metod, določenih v točkah (c) in (d) te določbe, če določijo carinsko vrednost blaga glede na transakcijsko vrednost podobnega blaga v skladu s členom 151(3) Izvedbene uredbe.

Stroški

- 63 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (peti senat) razsodilo:

1. Člen 29(1) Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o carinskem zakoniku Skupnosti, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 955/1999 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. aprila 1999, je treba razlagati tako, da se metoda določitve carinske vrednosti, določena v tej določbi, ne uporablja glede blaga, ki ni bilo prodano za izvoz v Evropsko unijo.
2. Člen 31 Uredbe št. 2913/92, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 955/1999, v povezavi s členom 6(3) te uredbe, kakor je bila spremenjena, je treba razlagati tako, da morajo carinski organi, preden se lahko odločijo za uporabo metode, določene v členu 31 tega zakonika, v svoji odločbi, v kateri določijo znesek dolgovanih uvoznih dajatev, navesti razloge, iz katerih so izločili metode določitve carinske vrednosti, določene v členih 29 in 30 navedene uredbe, kakor je bila spremenjena, in podatke, na podlagi katerih je bila izračunana carinska vrednost blaga, da se zadevni osebi omogoči presoja utemeljenosti te odločbe in odločitev ob popolnem poznavanju upoštevnih okoliščin, ali je zoper to odločbo smiselno vložiti pravno sredstvo. Države članice morajo v okviru izvajanja svoje postopkovne avtonomije urediti posledice kršitve carinskih organov glede njihove obveznosti obrazložitve in določiti, ali in v kolikšnem obsegu je mogoče tako kršitev odpraviti med sodnim postopkom, ob upoštevanju načel enakovrednosti in učinkovitosti.
3. Člen 30(2)(a) Uredbe št. 2913/92, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 955/1999, je treba razlagati tako, da pristojni organ, preden lahko izloči uporabo metode določitve carinske vrednosti, določene v tej določbi, ni dolžan od proizvajalca zahtevati, naj mu predloži podatke, potrebne za uporabo te metode. Vendar je navedeni organ zavezan preveriti vse podatkovne vire in zbirke podatkov, ki jih ima na voljo. Zadevnim gospodarskim subjektom mora tudi omogočiti, da mu sporočijo vse podatke, ki bi lahko bili v pomoč pri določitvi carinske vrednosti blaga ob uporabi te določbe.
4. Člen 30(2) Uredbe št. 2913/92, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 955/1999, je treba razlagati tako, da carinski organi niso zavezani obrazložiti neuporabe metod, določenih v točkah (c) in (d) te določbe, če določijo carinsko vrednost blaga glede na transakcijsko vrednost podobnega blaga v skladu s členom 151(3) Uredbe Komisije (EGS) št. 2454/93 z dne 2. julija 1993 o določbah za izvajanje Uredbe št. 2913/92, kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 1762/95 z dne 19. julija 1995.

Podpisi